

Forfatter: Goldschmidt, M. A.

Titel: Udrag fra Arvingen

Citation: Goldschmidt, M. A.: "Arvingen", i Goldschmidt, M. A.: *Arvingen*, udg. af Johnny Kondrup , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1988, s. 131. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-goldschmidt01-shoot-idm140700592862304/facsimile.pdf> (tilgået 24. april 2024)

Anvendt udgave: Arvingen

jeg gik mellem Østerrigerne i Venedig, og alle mine tidligere Forestillinger om, at man i hvilkensomhelst fremmed Krig kunde tilfredsstille sig selv ved at vise Mod og indlægge sig Ære, undergik en fuldstændig Forvandling: ingen Krig syntes mig hæderlig uden den, hvori et Folk værger for sit eget Land, og min tidligere Ungdoms ærgjerrige Tanke om at kunne ligne Eugen og Loudon, der vare blevne Feltmarschaller uden at bryde sig om, hvem de strede for, blot de vare i Krig, syntes mig nu barnagtige.

Besiddelsen, Bevidstheden om, at jeg var vor Gaards Eier, gjorde ogsaa Noget i denne Henseende. Man bliver ikke ustraffet rig. Livet byder En et nyt Formaal: Bevarelse og Forskjønnelse af det, man har. Lidt efter lidt mærkede jeg, at jeg ikke saae paa Architekturen, Billedstøtterne og Malerierne paa samme Maade som før. Forhen havde de været mig en Eiendom, som jeg tog med i Sjælen; de udstraalede en Skjønhed, hvorpaa enhver Beskuer kunde møtte sig, og der blev ligesaa Meget tilbage til alle følgende Menneskeslægter. Nu vilde jeg selv eie Sligt og tænkte paa, hvad jeg kunde købe, og hvad jeg kunde lade efterligne hjemme paa Gaarden, hvorledes jeg skulde bygge den om, hvorledes mit Bibliothek, min Fægtesal, min Havestue o.s.v. skulde være. Jeg elskede ikke længer Gaarden for det, den var eller havde været, men for det, den skulde blive, for det Skjønhedsliv, jeg skulde kunne føre paa den.

Imidlertid fik jeg Breve fra Valdemar og min Søster, der meldte mig, at de paa mine Vegne havde taget Gaarden i Besiddelse, og at de bestræbte sig for, at jeg ved min Hjemkomst skulde finde den uforandret som i gamle Dage. Det var mig unægtelig et Bevis paa kjærlig Villie; men det lod mig mærke, at jeg igjen, og paa ny Maade, var voxet fra Gaarden. Jeg kunde ikke finde Ord til udtrykkelig at tilkjendegive dem, at jeg havde andre Planer, og lod derfor Sagen foreløbig gaae sin Gang. Da Sommeren forløb, uden at jeg kom hjem, begyndte de at optage min Plan om, at vi skulde mødes i Udlandet og tilbringe en Vinter sammen i Italien; men de kunde ikke angive en bestemt Tid, og jeg udkastede nu en stor Reiseplan; jeg vilde møtte mig fuldstændig med Syden og Østen, inden jeg tog hjem for at blive hjemme og realisere alle Planer paa min Gaard. Rom, den evige Stad, der sælsomt og gaadefuldt lokker de fleste Menneskers Sind, skulde være mit Udgangspunkt, og det maatte beroe paa Efterretninger hjemmefra, om jeg der skulde vente min Søster og Svoger for at ful-

ges med dem til Ægypten, eller om jeg ved Tilbagekomsten fra Afrika og maaskee fra Lilleasien skulde mødes med dem i Rom og saa gjøre Honneurs for dem paa en mindre Tour i Italien.

Saa seilede jeg da fra Venedig til Ancona og reiste derfra over Folligno, Terni, Narni og Civita Castellana til Rom. Jeg husker ikke, hvilken Høi det var, hvor Kudsken pludselig standsede og pegende ud mod det Fjerne raabte: *Eccolo, Signore, San Pietro!* Se, Herre, Sanct Peter! Han selv havde vel seet den tid nok og brod sig ikke om at holde og nyde Skuet. Men han vidste, hvilken Overraskelse og Glæde det er for alle Mennesker, hvilken storartet Accord ved dette Syn slaacs an som Indledning til Livet i Rom.

Hvorledes vilde vi mon opfatte den skønne blaae Kuppel, hvis vi uden at vide Noget om den saae den staae ensom paa Horisonten? Hvad Indtryk vilde den gjøre paa os? Derom er man ikke istand til at have en Forestilling, fordi ingen af os nærmer sig uden at vide saa Meget. Idet Postillonen raaber: *Eccolo, San Pietro!* er det ikke blot en Kirkes Form, som vi see, men en mægtig historisk Bygning, der staaer paa et endnu mægtigere historisk Sted. I samme Øieblik er vort Sind ikke alene; det er den sidste i Skaren af de Millioner, der i Tidernes Løb drevne af det forskjelligste og heftigste, ofte skønneste og inderligste Begjær have hastet mod dette samme Maal; vi ere inde i en af de mest storartede Stromninger, som Verden har seet, og bevæget af en romantisk Sympathi fornemmer vort Hjerter Lufien opfyldt af henfarne Skikkelser og Begivenheder. Den skjulte Egn hist, hvor kun Kuplen rækker sig op, bliver i Sandhed

*Liens, où le cœur met ses mystères!
Eglises, où priaient nos mères,
Murs, où combattaient nos ayeux!*

Det var den 1ste October. Sydens korte Tusmørke var begyndt, da jeg ad *Via Flaminia* kom til *Porta del popolo*. Lige ved Porten maatte Kudsken holde, fordi i dette Øieblik en Procession havde sat sig i Bevægelse fra Kirken *Sa Maria del popolo*, der er tæt indenfor Muren, og langsomt bevægede sig henover Pladsen. Igennem den mægtige Porthvælving saae jeg den lange Række af Lys, der parvis gled hen som gule Stjerner, og i den bløde, blaalige Skumring hævede sig i afbrudte Sætser en besynderlig, deilig, høitidelig Melodi. Efter den lan-